

glagol v dve veliki skupini: v prvotne glagole: vrsta I. — IV. A. in izpeljane glagole: vrsta IV. B—VI. Kot nekaj dostavek se pa naslanjajo še na te vrste maloštevilni glagoli brez tematičnega vokala.

Da se je odločil prof. Jagić za razdelitev glagola po sedanjikovem deblu, temu je vzrok to, da je marsikaj v slovenskem nedoločniku drugotnega, kakor to kaže primerjanje z drugimi sorodnimi jeziki, posebno z litavščino. Mogoče se bo zdela Jagićeva razdelitev marsikomu pretežavna in nepraktična. To misli prof. Jagić sam, ki pa trdi, da je to odvisno le od navade. Če se navadimo glagol deliti po njegovi razdelbi, se nam bo tudi ta kmalu zdela praktična. Za jezikoslovce je ta trditev pač opravičena, a vprašanje je, če bo temu tudi po srednjih šolah tako, dasi seveda te ne pridejo v znanstvenem raziskovanju v poštev in ne morejo v znanosti odločevati.

V drugi razpravi o slovenskem imperfektu se prof. Jagić obrača proti Vondrákovi razlagi imperfekta. Vondrák meni 1. da je bil vedno t. j. sedanji prosti aorist nekoč imperfekt; a 2. vedéachъ aorist, ki je pa sedaj imperfekt. Temu mnenju se sivi učenjak Jagić upira na vso moč stoječ na mnogo realnejši podlagi kakor prof. Vondrák, ki ne jemlje v poštev res nahajajočih se staroslovenskih oblik. Tudi omenja prof. Jagić, da je jezik zelo konservativen in ohranja oblike, ki jih že ima, ter ne skače tako in ne preminja oblik, kakor trdi Vondrák. Jagić meni, da je imperfekt ustavljena oblika vedéachъ, achъ je pa, kakor sta domnevala to že Schmidt in Leskien, imperfekt od glagola jesmъ.

Po Jagiću je tudi běchъ imperfekt, ki je pa prešel v aoristovo spregatev. Zaradi tega prehoda trdi ravno prof. Vondrák, da je tudi běchъ aorist, a Jagić dokazuje, da se v stsl. spomenikih rabi kot imperfekt.

V tretjem spisu govori prof. Jagić o prihodnjiku debila by. Od tega nam je znanih samo malo participovih oblik. Miklošič, po njem Leskien in Vondrák so hoteli rekonstruirati sprego tega glagola. Nastavili so oblike: *byša, *byšeši. Jagić pa sprega, sodeč po participu byše, byšešteji, ki ga imajo samo glagoli IV. vrste, konsekvetno *byša, byšiši . . .

J. M.

Mencej: **Zur Praesensfrage perfekativer Verba im Slovenischen.** (Archiv für slaw. Philologie XXVIII. 3.) Pravi sedanjik tvorijo, kakor je znano v vseh slovanskih jezikih samo imperfektivni glagoli, sedanjkova oblika perfektivnih glagolov pa ima pomen prihodnika. Slovenščina dela v tem oziru izjemo,

ker pozna tudi pri perfektivnih glagolih pravi sedanjik. Jezikoslovci so se že mnogo bavili s to posebnostjo slovenskega glagola; več ali manj so bili skoro vsi edini v tem, da se tu kaže tuji nemški vpliv, samo o. Škrabec je v „Cvetju“ in „Archivu“ na duhovit način dokazoval, da je taka raba glagola v slovenščini opravičena v prvi osebi sedanjika z abstraktnim pojmom. Kakor hitro je dejanje z izgovorom že tudi izpolnjeno, je opravičen tudi sedanjik perfektivnega glagola, ker le s tem moremo hipnost dejanja izraziti. Zato je tudi Škrabcu v tem slučaju edino umestna uporaba sedanjika perfektivnih glagolov, na pr. zahvalim.

San Francisco pred potresom: Market Street.

To je pristno slovansko, tako so Slovenci vedno govorili, čudno je le, da tudi drugi Slovani tega sedanjika (efektivni praesens) ne poznajo.

Mencej ugovarja dokazovanju Škrabčevemu. Že v najstarejših dōbah sicer nahajamo v slovanskih spomenikih ta efektivni praesens, a ne izključno od perfektivnih, ampak tudi od imperfektivnih glagolov. Sedanjik perfektivnih glagolov se razširja po Trubarjevem nastopu vedno bolj in bolj. Izhaja pa cela prikazen od tujih glagolov; pri izposojenkah iz nemščine in drugih jezikov nahajamo posebno v